

Scenariusz zajęć logopedycznych elementami metody krakowskiej

Niniejszy scenariusz zajęć logopedycznych ma na celu stymulację kompetencji językowych i komunikacyjnych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym przy jednoczesnym wzbogacaniu wiedzy uczniów z zakresu środowiska społeczno-przyrodniczego. Powstał na bazie doświadczeń uzyskanych podczas trzech lat pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, u których z dużymi sukcesami rozwijana jest umiejętność czytania ze zrozumieniem.

Zadania przewidziane do realizacji zostały ujęte w formie najważniejszych technik metody krakowskiej, m.in. Symultaniczno-Sekwencyjnej Nauki Czytania®, programowania języka oraz stymulacji funkcji lewej półkuli mózgu.

Tygodniowy blok tematyczny: Dary jesieni

Temat dnia: Owoce i warzywa

Klasa: uczniowie klasy VI z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym

Cele główne:

- usprawnianie kompetencji językowej oraz zaburzonych funkcji poznawczych;
- utrwalanie wiadomości na temat jesiennych zmian w przyrodzie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- dokonuje kategoryzacji tematycznych: *owoce-warzywa*;
- tworzy przymiotniki odrzeczownikowe w odpowiednim rodzaju;
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe;
- czyta proste teksty ze zrozumieniem – bazując na znanych sylabach;
- adekwatnie odpowiada na pytania;
- prawidłowo odczytuje sylaby ze spółgłoską [sz].

Metody:

- elementy metody krakowskiej: programowanie języka, stymulacja funkcji wzrokowych i słuchowych, ćwiczenia pamięci oraz kategoryzacji; stymulacje lewopółkulowe, Symultaniczno-Sekwencyjna Nauka Czytania®;
- metody oparte na słowie: pogadanka;
- metody oparte na obserwacji: pokaz.

Formy pracy:

- zbiorowa jednolita;
- indywidualna jednolita.

Środki dydaktyczne:

- ilustracje przedstawiające przyrodę w różnych porach roku;
- obrazek sytuacyjny „Sklep”;
- koszyk;
- ilustracje przedstawiające warzywa i owoce;
- historyjka obrazkowa pt. „Salatka owocowa”;
- obrazki przedstawiające pomidory – szereg rosnący;
- ilustracja pt. „Sok”;
- etykiety wyrazowe;
- karta pracy – krzyżówka sylabowa;
- kartoniki z sylabami z paradygmatu ze spółgłoską [SZ];
- karta pracy – grafopercepcja „Labirynt”;
- worek;
- owoce i warzywa.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie uczniów, wprowadzenie w tematykę zajęć - *co nam się kojarzy z jesienią?*: logopeda rozkłada przed dziećmi 10 obrazków, przedstawiających przyrodę w poszczególnych porach roku. Zadaniem uczniów jest wybranie spośród nich tych, które kojarzą im się z jesienią.
2. *Idziemy do warzywniaka* – ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej na materiale tematycznym – logopeda prezentuje uczniom obrazek sytuacyjny pt. „*W sklepie warzywnym*”. Po jego omówieniu, rozkłada przed dziećmi kilka małych obrazków i poleca im odnalezienie na dużej ilustracji przedmiotu pokazanego na oddzielnym kartoniku.
3. *Kosz pełen smakołyków* - rozwijanie kompetencji językowej – praca nad podsystemem semantycznym i morfologicznym: logopeda prezentuje dzieciom koszyk oraz obrazki owoców i warzyw, jednocześnie dokonując rozdzielania obrazków na kategorię: *owoce* : *warzywa*. Przyczepianie obrazków do koszyka będzie się odbywało na zasadzie zagadek językowych: terapeuta opisuje obrazek, używając do opisu cech jakościowych owoców

i warzyw; dzieci wsłuchując się w terapeutę wybierają spośród obrazków ten, który pasuje do jego opisu, jednocześnie nazywając dany owoc lub warzywo.

Po wykonaniu tej części zadania terapeuta pyta dzieci o to, co możemy przygotować z takich warzyw i owoców. Dzieci na podstawie załączonych ilustracji starają się przedstawić kilka nazw produktów będących pochodną danych owoców lub warzyw, np. *dżem truskawkowy, sok jabłkowy, zupa pomidorowa*.

4. *Salatka owocowa* - ćwiczenia myślenia przyczynowo-skutkowego: układanie historyjki 4 elementowej – logopeda układa przed dziećmi ilustracje przedstawiające etapy przygotowywania sałatki. Zadaniem dzieci jest ułożenie obrazków w odpowiedniej kolejności i ich omówienie.
5. Konstruowanie i odczytywanie zdań – zdania pojedyncze z dopełnieniem i przydawką - terapeuta prezentuje dzieciom ilustracje i jednocześnie opisuje pojedynczym zdaniem przedstawioną na niej sytuację, np. *Mama pije pomidorowy sok*. Następnie rozkłada przed dziećmi wyrazy, będące elementami składowymi wypowiedzianego zdania. Zadaniem dzieci jest odczytanie tych wyrazów i wspólne ułożenie z nich poprawnego zdania.
Po skonstruowaniu zdania terapeuta zadaje pytania typu: *kto? co robi? co ma? jakie?*.
6. *Pomidory* - stymulacja funkcji lewej półkuli mózgu – układanie szeregu tematycznego pięcioelementowego – terapeuta rozkłada przed każdym dzieckiem obrazki i poleca ułożenie ich kolejno od najmniejszego do największego.
7. *Krzyżówka sylabowa* - układanie wyrazów z sylab – synteza sylabowa – dzieci odczytują prezentowane przez terapeutę sylaby, z których następnie tworzą hasła do krzyżówki. Hasła to rzeczowniki w mianowniku w lp. i lm.: *pomidory, sałata, ogórek, kukurydza, cebula, buraki*.
8. *Królik goni marchewkę* - stymulacja percepcji wzrokowej – każdy uczeń otrzymuje kartę z labiryntem. Zadanie polega na dokładnym przeanalizowaniu drogi labiryntu i doprowadzeniu zwierzątka do marchewki.
9. Rozpoznawanie i samodzielnie czytanie sylab otwartych ze spółgłoską [sz] – identyfikowanie sylab – *gdzie taka sama*. Terapeuta pokazuje dzieciom planszę z sylabami otwartymi ze spółgłoską [sz], następnie rozkłada przed dzieckiem taki sam zestaw sylab. Zadaniem dzieci jest dopasowanie sylab i ich odpowiednie odczytanie.
10. Pożegnanie uczniów – zabawa pt. *Co schowało się w worku?*- terapeuta prezentuje dzieciom magiczny worek, w którym ukryły się różne owoce i warzywa. Zadaniem każdego z uczniów jest wylosowanie jednego z nich, zbadanie go za pomocą dłoni i wypowiedzenie jego nazwy.

Bibliografia:

1. <http://włączpolske.pl/index.php?etap=10&i=853&nomenu=1&oe=UTF-8&q=prettyphoto&iframe=true&width=1000&height=100%> (dostęp 10.10.2017r.);
2. <http://scholaris.pl/zasob/109415?eid%5B%5D=SRE&sid%5B%5D=ZAW5&bid=0&iid=&api=> (dostęp 10.10.2017r.);
3. Cieszyńska J. Metoda Krakowska wobec zaburzeń rozwoju dzieci, wyd. Omega Stage Systems J. Cieszyński, Kraków 2013;
4. Cieszyńska J., Sylaby inaczej 4, Centrum Metody Krakowskiej;
5. Zestaw dydaktyczny. Historyjki obrazkowe. Wyd. Arson 2016.

Autor scenariusza: mgr Sabina Polok-Klimek, logopeda, nauczyciel w Zespole Szkół Specjalnych w Opolu